

et sa grande influence sur la jeunesse¹. Ensuite vint Georges le Byzantin, traducteur du livre de Montesquieu : *Considérations sur les causes de la grandeur et de la décadence des Romains*²; il fut remplacé par Panagiotis de Byzance en 1765, et, après lui, par Joakim Antiparios, puis par Gerasime, évêque de Viziis, prélat distingué. Chrysanthé d'Étolie, nommé en 1770, conserva sa place jusqu'en 1774; son successeur fut Élias Chyprios. En 1778, l'école, sous l'initiative du patriarche Sophronios, est réorganisée dans ses cours philosophiques ou supérieurs, pendant la direction de Sergios Macraios³, qui donna l'enseignement d'après les nouvelles théories de son maître Eugène Boulgaris; il eut de nombreux disciples appartenant à toutes les classes⁴. Dans le collège patriarcal,

1. Sathas, N. Φιλ., p. 569-571. Zaviras, N. Έλλ., p. 292-298.

2. Έρευνα περί προόδου και πτώσεως των Ρωμαίων, Leipzig, 1795, in-8°.

3. Macraios dit, dans son *Histoire ecclésiastique* (Sathas M. Βιβλ., v. III, p. 315) : Έπωδόνατο δέ ο παναγιώτατος κύρ Σωφρόνιος και διά την όλιγομάθειαν του ποτέ υπέρ πάντα τή έθνη πολυμαθούς Γένους, μάάλιστα δέ διά την έπιπολαιομάθειαν των νέων τής μεγάλης ταύτης πόλεως και αντικαταστήσαι την έκλείπουσαν σχολήν έπιστημών παρά τό πατριαρχείον βουλόμενος και σπουδάζων από του έβδομηκοστού έκτου έτους μόλις κατά τό έβδομηκοστόν όγδόν τό έργον εξετέλεσε και ως είπεύη άνήγειρε ταύτην και ανοικτόδμησεν.

4. M. Sathas nous donne la liste des sommes souscrites le 1er septembre 1777 pour le patrimoine de l'École. Le total des souscriptions s'élève à 22,450 piastres (Sathas, M. Βιβλ., v. III, p. ρδ'). Macraios dit à ce propos, dans son *Histoire* : Κατανοήσας (Sophronios le patriarche) τό βαρύ του έράνου, όνπερ διά σιγγιλίου κατά τό πεντηκοστόν έκτον έτος του παρόντος αιώνος συνέθεντο έτησίως εισφέρειν οι άρχιερείς, αίτιον γενέσθαι παντελούς άμελείας και καθαίρεσεως τής σχολής, τούτου τριτημόριον και διά νέου σιγγιλιώδους γράμματος διαταξάμενος εύμαρτός και άλύπως χορηγήει μικρόν τι, εις σύστασιν τής σχολής παντας τους άρχιερείς συνεκίνησεν. Έντεϋθεν ούν ού διελιπον χορηγούντες, ούδ' έπίσονται τής προχείρου ταύτης έπικουρίας των λόγων (Sathas, M. Βιβλ., v. III, p. 316). Les appointements des professeurs n'étaient pas considérables, Mavrocordatos enseignait gratuitement; Eugène Boulgaris reçut pour ses appointements 500 piastres par an à Janina, 800 à Cozani (Sathas, N. Φιλ., p. 565) et 1,000 à Mont-Athos (Sathas, p. 567); Macraios 1,250 piastres, bien qu'à la fin de la première année il ait reçu 150 piastres de plus; on lui donna en outre 70 piastres pour son domicile (Sathas, M. Βιβλ., v. III, p. οε). Il faut remarquer cependant qu'une piastre de cette époque en

